

Minta-e az adok-kapok?

Fórum a diákjogról

Házirendek — Vélemények

Alkítólag az egyik (nem Csongrád megyei) határ menti község iskolája házi-rendjébe foglalta: délután fél 4 és fél 7 között az intézet diákjainak kötelező otthon tanulni, mivel a kollégistáknak is akkor van szilencium. Arról már nem szól a fáma, mi történt az a diákkal, akit mondjuk este 6-kor kaptak rajta a boltban, vásárlás közben... E manapság már igazán kivételes példa tegnap, a középiskolai oktatási intézetek felnőtt, és diák-érdekvédelmi felelőseinek szegedi tanácskozásán hangzott el. S nem is azt kívánta érzékelteni, milyen avít igazságtalanságokat tartalmaznak az iskolák házi-rendjei, inkább azt, jó ha betartják a dokumentumok két évente előírt felülvizsgálatát. A KISZ Központi Bizottságának kérésére az ideai tanév munkarendjéről szóló utasításában a művelődési miniszter előírta: „a nevelőtestületek az első félév-

ben... tekintsek át a házi-rendet, és végezzék el a szükséges módosításokat, figyelembe véve... a tanuló-közösségek és a KISZ-szervezetek jogait, kötelességeit”. A tegnapi, szegedi tanácskozásnak ez volt az egyik központi témája az Ifjúsági Házban. A KISZ Csongrád megyei bizottságának rendezvényén *Krusótzky Ferenc*, a KISZ KB munkatársa tartott vita-író előadást a középiskolák KISZ-bizottságainak érdekvédelmi tevékenységéről. A hetvenes évek elején jogilag is szabályozták az IKB-k munkáját, érdekvédelmi munkabizottságok is alakultak, mégis a lehetőségek elmaradtak az eredmények. Az okok között szerepel, hogy a diákok rosszul értelmezték jogukat, kötelezettségeiket. Túlontúl elkülönítették, afféle kapok-adok mintára egyszerűsítették a fogalmakat. Egyaránt nehéz a tanároknak diákoknak „felelni” a köztük le-

vő függőségi viszonyt, pedig az érdemi érdekvédelmi munkának mégiscsak a partneri, egyenrangú viszony lehet alapja. Ez az alapállás felelne meg az *oktató-nevelő munka véleményezésének* is. Talán ez az érdekvédelmi jogok legkényesebb pontja! A KISZ KB munkatársa felhívta a figyelmet: az iskolák, ha próbálkoznak, csak kísérleti jelleggel tegyék, és rendkívül körültekintően, a fokozatosság, a folyamatosság, az önkéntesség elvét betartva. A házirendek kialakításában egyetértési joga van az IKB-knek. Hogy gyakorolják-e, az a diákok informáltságán, felkészültségén is múlik. Az előadó foglalkozott a *diákügyvel*, a *diáksajtó* kérdésével is. A résztvevők a tanácskozás második részében szekcióüléseken cseréltek véleményt diákjogi kérdésekről.

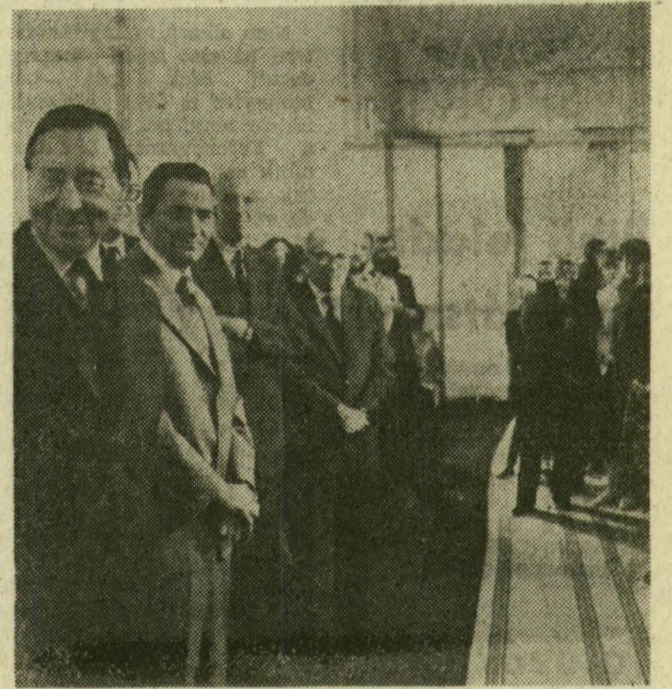
M. E.

Népfront-tanácskozás

Hogyan, miképpen veheti ki részét a népfrontmozgalom a környezetvédelmi tevékenységekben? Milyen eredmények születtek az eddigi akciók során, és milyen feladatok várnak sürgős megvalósításra? Ezekre a kérdésekre keresték a választ a megyei népfrontelnökség tegnapi, Szegeden tartott ülésén a testület tagjai, miután — *Nagy István* elnöki megnyitóját követően meghallgatták *dr. Major Tibornak*, a HNF megyei környezetvédelmi bizottsága titkárnak *Beszámoló a Csongrád megyei népfrontmozgalom feladatairól a társadalom környezetvédelmi tevékenységének összehangolásában* címet viselő előterjesztését.

1973-ban alakult meg a megyei népfrontelnökség mellett működő környezetvédelmi bizottság. Szervezett tevékenységről, akciókról ettől az időtől kezdődően lehet beszélni. Az elmúlt tíz évben a bizottság tevékeny szervezője, meghatározó tényezője volt a Csongrád megyében kibontakozó környezetvédelmi, társadalmi mozgalomnak. Sikerkelt felkelteni a lakosság különböző rétegeinek érdeklődését a környezetvédelem iránt. A megye városaiiban és községeiben sorra alakultak meg és tevékenykednek a népfrontelnökségek mellett működő környezetvédelmi bizottságok.

Kiállítás — a francia költészetéről

Somogyi Károlyné felvétele

A kiállítást *Hubert Dubois* nagykövét (képünkön balról) nyitotta meg

A budapesti Francia Intézet a francia költészetet a húszas évektől napjainkig című kiállítása nyílt meg tegnap, szerdán délután a JATE Dugonics téri központi épületének második emeleti folyosóján. Az egyetem bölcsészettudományi karának francia tanszéke által rendezett tárlat a huszadik század francia költőinek műveit, eredeti szövegeinek másolatait tárja az érdeklődők elé, akik két hétig tekinthetik meg a bemutatott. A kiállítás alkalmából tegnap Szegedre érkezett *Hubert Dubois*, a Francia Köztársaság budapesti nagykövete, valamint *Laurent Deshusses*, a Francia Intézet igazgatója, akiket *Papp Gyula*, a városi tanács elnöke fogadott hivatalában, majd délután megbeszéléseket folytattak az egyetem vezetőivel. A francia vendégek ma délelőtt az egyetem Ságvári Endre gyakorló gimnáziumában franciaórát tekintenek meg, majd fogadja őket *dr. Kristó Gyula*, a JATE rektora is.

Megalakult: 1958-ban

A GTE szegedi szervezetének jubileuma

Ünnepi ülést tartott tegnap, szerdán délután Szegeden a Technika Házában a Gépipari Tudományos Egyesület szegedi szervezete. A megjelenteket *Nagy Lajos*, a MEDICOR hódmezővásárhelyi gyáregységének igazgatója, a szervezet társelnöke köszöntötte. *Dr. Mátay László*, a GTE ügyvezető főtárgya előadásában a műszaki értelmiség helyzetét elemezte. Az éjmult 25 év eszéülei életének eredményeit *Pajtényi Ferenc*, a szegedi szervezet titkára idézte fel. Ezután kitüntetések átadására került sor. *Ungi Gyula*, a MAHART tápéi üzemegeégének telepvezetője a *Kiváló Munkáért* miniszteri kitüntetést kapta. *Egyesületi Ermet* adtak át *Gazdag Károlynak*, a szegedi Kéziszerszámgyár igazgatójának és *Pajtényi Ferencnek*, a Csongrád megyei Sütőipari Vállalat főmérnökének.

A Gépipari Tudományos Egyesület szegedi szervezete huszonöt éve nyolcvanhaten alapították. Az akkori tagok három város — Szeged, Hódmezővásárhely és Makó — műszaki szakemberei közül kerültek ki. Csongrád megyében a gépiparnak nem voltak hagyományai. Az iparág 1949-ig csak kisebb műhelyekben volt jelen ezen a vidéken. Az államosítás és összevonás után keletkezett vállalatok és szövetkezetek a kezdeti években nagyon lassan fejlődtek. Még huszonöt évvel ezelőtt is a legnagyobb és legfejlettebb gépipari egységek a könnyűipari és élelmiszeripari gyárak karbantartó és üzemfenntartási részlegei voltak. Az azóta eltelt évek alatt létesült a Magyar Kábelművek szegedi gyára, és annak kisteleki egysége, a Budalakk szegedi gyára, a Kontakta szentesi üzeme és a FÉG makói gyára. A fejlődésnek megfelelően nőtt a GTE tagjainak száma; ma a szegedi szervezethez 403-an tartoznak.

Az egyesületi munkát üzemi csoportokban végézték, de alakultak szakbizottságok is, ahol a különböző vállalatoknál azonos munkakörben dolgozó műszakiak cseréltek ki tapasztalataikat. Kezdetben nem volt és ma sem célja a szegedi szervezetnek új műszaki elemeket megalkotása. A létező legjobb elképzelésekkel, átvett módszerekkel igyekeznek segíteni saját vállalatuk gazdálkodását. Már 1958-ban megoldották a Szegedi Sütőipari Vállalat pernyeválasztással kapcsolatos gondjait, jobb fűtési rendszert alakítottak ki a Haladás Tsz üvegüzemében, a Csongrádi Bútorgyárban a fűrészpör szakosított elvezetésére tettek javaslatot.

A GTE szegedi szervezetének tagjai részt vettek a szabadtéri játékok műszaki előkészítésében, tervet készítették a Tánocsics utaszállító hajó szálló- és fűdőhajóval való átalakítására, dolgoztak a földgáz szegedi bevezetését előkészítő munkabizottságban. A negyedszázad alatt sok száz előadást, jó néhány szakmai tanfolyamot, több tanulmányutat szerveztek. Nemzetközi és országos konferenciákat rendeztek. Szegeden volt Comprocontroll konferencia, 1978-ban a Szinképelemzők Országos

Vándorgyűlése, a II. Magyar Ipari Robot kollokvium, Mechanoplast kollokvium és a KGST Interelektro szekciójának ötödik tanácskozása. Kiállításokon mutatták be külföldi vállalatok korszerű termékeit. Az utóbbi években az érdeklődők láthatták a Wagner-cég levegő nélküli festékszóróit, a Lackfabrik Haering festékeit, a CRC Chemicals Europe SA, a Sandvik svéd és az Alpine osztrák vállalat termékeit. Az idén Korszerű szerzámozás, gazdaságos gyártás címmel rendeztek kiállítást. Jó kapcsolatokat alakítottak ki a lengyel NOT plocki csoportjával, a szabadtéri DIT-tel, a bolgár Sztrara Zsuzsanna-NTSZ-szervezettel. A jövő évi munkaterv új feladata a Déri Miksa Gépipari Szakközépiskolában indult kísérleti technikusképzés fokozott segítése. A Tudományos Diákköri munkák közül az arra érdemesekeket a GTE különdíjjal jutalmazza.

B. I.

Gyermekkönyvhét

Mostanában, amikor mindenfelől a vészjelzések jönnek, nem olvasnak eleget, s nem is azt, amit kellene, a gyerekek — alighanem nagy szükség van a kampányokra. Minden eszközt érdemes megragadni, amivel könyvközvetésbe lehet vinni őket. Hiszen gondoljuk meg: eddig azt mondogattuk, felnőttkorra leszünk az olvasásról, az életgondok a luxus időtöltések közé tolják, és így tovább. De mi van, ha generációk úgy nőnek fel, hogy rá sem kapnak igazán?

A gyermekkönyvhét eseménylete évente megelőzik a karácsonyi könyvvásárt. Remélhetjük, hogy az iskolások, akiknek sokféle, érdekes, szórakoztató, könyvvel, olvasással kapcsolatos foglalkozást szerveznek ilyenkor — nos, a gyerekek talán kéri és elfogadják ajándéknak a karácsonyfa alá a könyveket. S ha már van, biztosan bejelapoznak

A kicsik könyvesnapjaira gazdag programot állított össze a Somogyi-könyvtár, a Csongrád megyei rendezvénysorozat szervezője és egyik gazdája (a megyei és a városi tanács mellett). Írókat hívtak vendégségbe: *Janikovszky Évát*, *Marék Veronikát*, *Padisák Mihályt*, *Tordon Akost*. *Bácskai János* színművészt fölkerítették, mutassa be — több helyen is — gyerekeknek való önálló műsorát. A könyvtáros szervezők úgy tartják, a művészeti élmény mellett igen fontos — különösen a nagyobbaknak — az ismeretszerzés is, ezért történelmi, *Marjanusz Lászlót*, s biológust, *dr. Gallé Lászlót* kértek, tartsanak „rendhagyó órákat”.

A megyei nyitány tegnap, szerdán volt, a szegedi magyartörténeti lesz. A Ságvári gyakorlóban reggel 9-kor, a Gedói iskolában délelőtt 11-kor találkozhatnak olvasói *Marék Veronikával*, akinek

Szines magyar—NSZK-film. Írta: Gyöngyössi Imre, Kabay Barna és Pétényi Katalin. Fényképezte: Szabó Gábor. Zene: Jeney Zoltán. Rendezte: Gyöngyössi Imre és Kabay Barna. Főbb szereplők: Zenthe Ferenc, Temessy Hédi, Fehér Gábor.

Az Öszövétség szerint Jób feddhetetlen, igaz, istenfélő, és bünyűlő. Az Úr a Sátán provokációira minden elközelíthető bait Jób nyakába zúdít hitét kipróbálandó. A bibliai história eszerint az elvhűség példázata is, s Jób végül el is nyerke az Úrnak kegyelmét s jutalmát. Persze, a fenti interpretáció meglehetősen le-

Vásárlók, találkozzók

igen hasznos, „Jó játék a papír, a filc” című könyve tavaly jelent meg, és számos kedves képeskönyvét ismerik, szeretik a kicsik. Akárcsak *Tordon Akos* meséit: a legfrissebbeket „A rézorrú tündér” című könyvben gyűjtötte össze. A szegedi gyermekkönyvtárban ma, csütörtökön délután fél 3-kor, a petőfitelepi klubkönyvtárban fél 5-kor találkozhatnak vele és könyveivel. (Az író-olvasó találkozók helyszínein könyvvásárokat is rendeznek!)

A Mikulás iránti tiszteletből, vagy egyszerűen szervezési praktikumok miatt — ez a gyermekkönyvhét nem egyhetes, nem szerdától szerdáig tart, hanem egészen a jövő péntekig. A Miklós-nap körül lesz a legszűfoltabb a program, majd egy kis szusszanás után a nagy játékmester, a „lemez Miska bácsi”, *Padisák Mihály* búcsúztatja játékaival az idei gyermekkönyvhétet.

Jób lázadása

egyszerűsített, hiszen a Bibliában Jób könyve vagy húsz-huszonöt sűrűn teleírt oldal. Az a morális mag, ami belőle kihámozható, világos és egyértelmű: az igaz, tiszta ember lehetséges, hogy csapások sorozatában részesül, de végül — így vagy úgy — jutalma nem marad el. Szép, mélyen biblikus tanulság.

Az öszövétségi történetben Jób nem lázad, legalábbis nem úgy, mint Gyöngyössi Imre és Kabay Barna új filmjében, amely a zsidóság legújabbkori történetében a legnagyobb megöröbáltatás időszakába helyezi Jóbot, falusi szatócs-juhász (?) alakjában, továbbgondolva, s egyben sajátos megvilágításba is helyezve a főhőst, úgy is mint „a” falusi, úgynevezett „kis zsidót” 1943—44 Magyarországon.

A megközelítés, gondoljunk csak utána, voltaképpen eredeti. Hiszen többnyire csak arról szokás beszélni, hogy a náci zsidóüldözések idején általában „a” zsidóságot pusztították és hurcolták koncentrációs táborokba milliószám. Arról viszont, hogy — nálunk legalábbis — ez a barbár emberirtás elsősorban a teljes-séggel ártalmatlan vidéki „kis” zsidóságot sújtotta, akiket a vele együtt élő magyar parasztság nagy tömegei el- és befogadtak, mi több, a maguk módján némi egzotikus csodabogaraként ugyan, de még szerettek is — nemigen esik szó. Hogy a nagykapitalista, gyáros vagy éppen újdzsentrí, gazdag zsidók, kiszolgáltatott hitsorsosait cserbenhagyva, idejekorán megléptek, Amerikába és máshová mentvén családjukat és vagyonukat: e differenciálatlanság következtében nem túl ismerős dolog.

Jób, aki keresztény kislejt fogad örökbe, rá akarván hagyni vagyonát és sejtven, hogy számára az idő lejárt — az asszimilálódott ma-

gyarországi zsidóság jelképe is. Ortodox, mélyen, szinte meghatóan vallásos ember, valóban feddhetetlen, igaz, istenfélő és bünyűlő, akinek hét gyermeke (akárcsak a Bibliában) halt meg, s győzedelmeskedni akar a más vallású és fajtajai gyermek vállalásával az elmulás fölött. Ez az ő lázadása. A film első felének sajnós, jócskán vannak fáradtnak, vontatótnak, olykor még funkciótlannak hamiskásnak tűnő jelenetei (például a cirkuszos mozielőadás a faluban), de végül megrendítő képekben tárul elénk a tragédia, igazi drámaisággal ábrázolva a halálba szekerező sárgacsillogásokat, s a kocsit után futó Lackó gyereket. (Igen tehetséges gyermekszínész fedezettett föl megformálóját, *Fehér Gábor* személyében.) S a kislejt — miként Jób tanította — vár a Messiásra. Ha úgy tetszik, őt keresve fut ki a filmből... Ez az a pont, ahol az istencsapások ellen, sajátágosan lázadó huszadik századi Jób találkozik a biblikus ősförással.

Ha nem is egyenletes és hibátlan, de több szempontból eredeti ábrázolásmódot mutató, hiteles, többnyire realiztikus, olykor kifejezetten szép műalkotás Gyöngyösvéki. Ami pedig a továbbgondolás egyik lehetséges útját illeti: nekem például a film láttán egy kedves barátnóm jutott eszembe, aki egyszer felháborodottan ostorozta hitsorsosait, hogy — akárcsak Jób és felesége, *Róza* (*Zenthe Ferenc* és *Temessy Hédi* hiteles és meggyőző alakításában) — engedelmesen ballagtak haláluk felé, korán mezejített félelmek dacára az ellenállás leghalványabb kísérlete nélkül. Ime, akár egy következő, a mostanihoz hasonlóan tisztességes vizsgálódási kísérlet lehetősége. Mondjuk Gyöngyösvi Imrének és Kabay Barnának.

Domenkes László